

Джерела та література

1. Бабинець М. М., Козубовська І. В. Особливості ділового листування в менеджменті. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. Випуск 28. Ужгород, 2018. С. 10-12.

2. Ткаченко А. О. Етикет ділового спілкування. Філологія XXI століття : матеріали VII Всеукраїнської наук.-практ. конф. студентства та наукової молоді, 27 квіт. 2017 р., м. Харків. С. 31-36.

3. Ділове листування, правила ефективних переговорів. URL: <https://www.promodo.ua/blog/dilove-lystuvannya>.

Антон Бережний

Науковий керівник – к.пед.н., доц. Агейчева А. О.

м. Полтава

СПЕЦИФІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ В ЧАСТИНІ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: СУТНІСТЬ ТА ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Серед провідних завдань сучасних закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку перекладачів, особливо таких, які спеціалізуються на галузевому перекладі є формування відповідних компетентностей, з-поміж яких виділяються своєю значущістю ті, що забезпечують високий рівень їхньої конкурентоспроможності на ринку праці. Зважаючи на масштабні глобалізаційні процеси, повсюдне проникнення новітніх інформаційних технологій в усі суспільні царини, загальний стрімкий розвиток процесів інформатизації суспільства, чільне місце серед зазначених компетентностей безперечно належить ІКТ-компетентності, високий рівень опанування якої дозволить майбутнім перекладачам ефективно реалізуватися у професії з урахуванням усіх наймодерніших вимог до останньої, а також з урахуванням внутрішньої спеціалізації ринку перекладацьких послуг. Щодо останньої, то за

свідченням дослідників Р. Тарасенка та С. Амеліної, розподіл ринку за спеціалізаціям перекладацької діяльності ще кілька років тому виглядав приблизно так: 68% – це технічний переклад, 20% – локалізація ПЗ, 7% – усний переклад, 5% – переклад аудіо- та відеоматеріалів [1, с. 49]. Крім того, протягом останніх кількох десятиліть ринок технічних перекладів став нерозривно пов'язаним із широким застосуванням ІТ, які охоплюють практично всі технологічні операції реалізації перекладу.

Найзатребуванішими тут з погляду комплексності застосування є системи автоматизованого перекладу (Computer Assisted Translation або CAT-tools). Це пояснюється, зокрема тим, що саме ці модерні технологічні інструменти дозволяють якісно виконувати новітні перекладацькі завдання, як-от локалізація програмного забезпечення і продуктів, а також вебсайтів, що в умовах дедалі глибшої глобалізації та розвитку міжнародних зв'язків є надзвичайно актуальним. Отже, виходячи з цього, сучасна професійна підготовка фахівців галузевого перекладу вимагає постійного вдосконалення змісту, а також модернізації форм та методів, зокрема, в частині належного формування у них ІКТ-компетентності.

Серед згаданих вище порівняно нових завдань, які додалися до професії перекладача протягом недавнього часу у зв'язку з тотальною інформатизацією всього суспільного життя, – локалізація програмного забезпечення та продуктів. Локалізація програмного забезпечення – це спеціалізований процес адаптації комп'ютерних програм та застосунків для регіонального використання. Слід зауважити, що локалізація ПЗ не обмежується лише перекладом, а передбачає також і зміну елементів програми відповідно до культурних уподобань чи особливостей клієнта. Локалізація зазвичай необхідна для належної адаптації креативного маркетингового контенту з метою його гармонійного резонування на міжнародному рівні.

Отже, якість та ефективність ПЗ залежить не тільки від мовного перекладу. Щоб забезпечити якісне обслуговування клієнтів, провідні компанії використовують стратегію локалізації для адаптації відповідних продуктів до регіональної специфіки. Якщо переклад програми – це просто спосіб подолання

мовних бар'єрів, то локалізація як ширший процес полягає в уточненні та налаштуванні програмного забезпечення для задоволення культурних, функціональних і мовних очікувань з боку глобальних ринків.

Для успішної конкуренції в сучасній глобальній економіці компанії повинні адаптувати й локалізувати цифрові мультимедіа (з вебсайтами включно) для найкращої відповідності очікуванням кінцевих користувачів. Незалежно від того, чи оптимізовано ваше програмне забезпечення для настільного комп'ютера, мобільного застосунку або великомасштабного підприємства, користувачі вимагають, щоб програми були доступні їхньою рідною мовою [2]. Також локалізація передбачає ще й приведення програмного продукту у відповідність до нормативно-правової бази, стандартів, норм і правил, які діють у конкретній країні, для якої і здійснюється таке завдання. Виконавцями локалізації зазвичай виступають перекладацькі агенції, тож і вимоги до сучасного перекладача кардинально змінилися.

Цей ринок неабияк потребує фахівців з добре сформованими навичками у сфері, як загальних, так і спеціалізованих ІКТ. Саме тому, що у ХХІ столітті суттєво зріс попит на переклад онлайн-контенту (маркетингові сайти, різноманітні портали, соціальні медіа) з комп'ютерною підтримкою та іншими адаптаційними елементами включно з боку потенційного споживача відповідних інформаційних ресурсів, сформувалася загальна послуга локалізації, виконання якої на практиці адресували перекладацьким агенціям. Отже, усвідомлення необхідності задовольнити такі нібито абсолютно не перекладацькі, а типові завдання ІТ-фахівців, має вирішальне значення для ефективності та успіху перекладачів у нинішньому конкурентному середовищі перекладацьких послуг. Природньо, що такі новації потягнули за собою й потребу трансформації фахової перекладацької освіти.

Вивчення передового зарубіжного досвіду підготовки відповідних фахівців показує, що її інформаційно-комунікаційно-технологічній складовій там приділяється чільна увага. Зокрема, відбувається модернізація змісту окремих освітніх компонент за рахунок упровадження відповідних модулів, а також вводяться цілком нові навчальні дисципліни, як-от, наприклад, «Вступ до

локалізації програмного забезпечення і вебсайтів» (Нью-Йоркський університет, США), «Локалізація програмного забезпечення» (університет Кент-Огайо, Каліфорнійський державний університет Монтерей, США), «Створення вебсайтів» (Бабель Університет, Японія). Вони покликані забезпечити належне опанування інноваційних ІКТ у перекладацькій сфері. Існує також практика впровадження абсолютно нових спеціалізацій [3, с. 344-345].

Така трансформація перекладацької вищої освіти у провідних західних країнах абсолютно суголосна сучасним міжнародним стандартам професії. Так, зокрема, європейський стандарт перекладацьких послуг EN 15038 (Translation services – Service Requirements) регламентує умови здійснення та забезпечення якості перекладів, а також передбачає здатність сучасного кваліфікованого перекладача до виконання цілої низки видів робіт, серед яких, зокрема, підготовка та переклад документа з використанням САТ-інструментів, створення термінологічних баз, баз пам'яті перекладів, адаптація, локалізація, інтернаціоналізація та глобалізація.

Джерела та література

1. Амеліна С., Тарасенко Р. Особливості формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів в аспекті підготовки до здійснення процесів локалізації програмних продуктів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ, 2016. Том 53. №3. С. 49-60. URL: https://www.researchgate.net/publication/322525579_Osoblivosti_formuvanna_informacijnoi_kompetentnosti_majbutnih_perekladaciv_v_aspekti_pidgotovki_do_zdijsnennja_procesiv_lokalizacii_programnih_produktiv (дата звернення 31 жовтня 2024).

2. Husbands G. Survey: Global Companies and Localized Marketing Communication. *Multi Lingual Computing & Technology. Localization*. 2005. Oktober/November. Supplement №75. Pp. 3-7.

3. Амеліна С., Тарасенко Р. Інновації у формуванні інформаційної компетентності перекладачів: досвід зарубіжних університетів *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка*. Чернігів, 2016. № 140. С. 344-348.